

Modernisering af EU's statsstøtteregler giver bedre muligheder for støtte til iværksættervirksomheder

Europa-Kommissionen har indenfor de seneste år foretaget en omfattende modernisering af EU's statsstøtteregler, som indebærer, at medlemsstaterne i højere grad er fritaget fra at anmelde støtteforanstaltninger, inden støtten udbetales til virksomhederne.

De ændrede regler indebærer navnlig, at det er blevet lettere for medlemsstaterne at give økonomisk støtte til iværksættervirksomheder, som ellers kan have vanskeligt ved at skaffe tilstrækkelig kapital.

Formålet med denne artikel er at give et indblik i de muligheder, som medlemsstaterne har for at støtte iværksættervirksomheder økonomisk og dermed bidrage til at finansiere disse virksomheders vækst. Artiklen indeholder således ikke en udtømmende gennemgang af statsstøttereglerne.

1. Baggrund

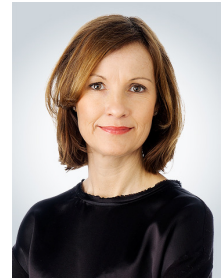
Den 8. maj 2012 offentliggjorde Europa-Kommissionen ("Kommissionen") en meddelelse¹ vedrørende modernisering af statsstøttereglerne. Formålet med moderniseringen var ifølge denne meddelelse følgende:

- At fremme bæredygtig, intelligent og inklusiv vækst i et konkurrencedygtigt indre marked
- At koncentrere Kommissionens undersøgelser til at angå de sager, som har størst indvirkning på det indre marked
- At styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne i forbindelse med håndhævelsen af statsstøttereglerne
- At sikre ensartede regler og hurtigere afgørelser

Moderniseringen har ført til en række ændringer af reglerne, som blandt andet indebærer, at medlemsstaterne i højere grad er fritaget fra at anmelde støtteforanstaltninger til Kommissionen, og det bliver således lettere for medlemsstaterne at yde støtte til virksomheder.

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, Modernisering af EU's statsstøttepolitik, COM(2012) 209 final.

Af advokat, partner
Gitte Holtsø

Af advokatfuldmægtig
Lise Aaby Nielsen

2. Statsstøtte - kort fortalt

Statsstøttereglerne sætter rammerne for, hvornår medlemsstaterne kan yde økonomisk støtte til virksomheder.²

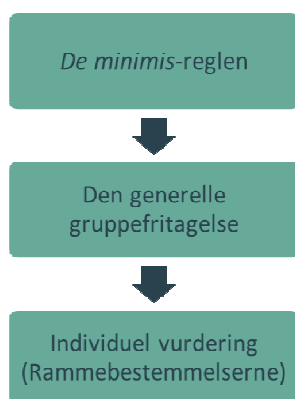
Reglerne er fastlagt ud fra et ønske om at undgå konkurrenceforvridning ved, at de støttemodtagende virksomheder får en fordel i konkurrencen i forhold til de øvrige virksomheder på markedet. Udgangspunktet er derfor, at påtænkte støtteforanstaltninger skal anmeldes til og godkendes af Kommissionen, inden støtten kan gives til virksomhederne.

Der findes dog en række undtagelser til anmeldelsespligten. To af de helt centrale undtagelser, som vil blive behandlet nærmere nedenfor, er (i) *de minimis*-reglen, der helt undtager støtteforanstaltninger fra statsstøttereglernes anvendelsesområde, såfremt støtten ikke overstiger et af Kommissionen nærmere fastsat beløb, og (ii) den generelle gruppefritagelse, der på visse betingelser fritager støtte til nærmere bestemte formål.³

² Det lægges til grund, at der er tale om statsstøtte omfattet af artikel 107 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde. Det lægges således også til grund, at den økonomiske støtte ikke opfylder betingelserne for det markedsøkonomiske investorprincip.

³ Der findes derudover en række specifikke fritagelser indenfor nogle bestemte sektorer. Der findes eksempelvis sektorspecifikke fritagelser på området for landbrugs- og skovsektoren samt på

Såfremt en støtteforanstaltning ikke er omfattet af *de minimis*-reglen og heller ikke kan fritages i medfør den generelle gruppefritagelse, betyder det imidlertid ikke, at støtteforanstaltningen er ulovlig. Det betyder blot, at den skal anmeldes til og godkendes af Kommissionen, inden den kan gives. Kommissionen vil således foretage en individuel vurdering af den påtænkte støtteforanstaltning. Kommissionen har hertil for visse kategorier af støtte vedtaget retningslinjer i form af såkaldte rammebestemmelser for denne vurdering. Hvis en støtteforanstaltning overholder disse rammebestemmelser, er det sandsynligt, at Kommissionen vil godkende foranstaltningen. Vurderingen af en påtænkt støtteforanstaltning vil således følge nedenstående mønster, som også afspejler opbygningen af denne artikel.

3. De minimis-reglen

De minimis-reglen findes i Kommissionens forordning nr. 1407/2013⁴, som trådte i kraft i den 1. januar 2014. Reglen indebærer som nævnt, at støtteforanstaltninger, der ikke overstiger et i forordningen fastsat beløb, falder udenfor statsstøtteregeleternes anvendelsesområde.

Dette maksimale støttebeløb er fastsat til EUR 200.000 pr. virksomhed indenfor de seneste tre regnskabsår, dvs. så længe den samlede støtte til en virksomhed ikke overstiger dette beløb, er støtten undtaget statsstøtteregeleterne og dermed pligten til forudgående anmeldelse til Kommissionen.

området for fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter.

⁴ Kommissionens Forordning (EU) Nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte

Det maksimale støttebeløb på EUR 200.000 er angivet i direkte tilskud. *De minimis*-reglen omfatter dog ikke alene direkte tilskud, men også støtte i form af eksempelvis lån, garanti og rentetilskud. I disse tilfælde er det således nødvendigt at omregne ydelsen til en markedskontantværdi (bruttosubventionsækvivalenten) for at sikre, at ydelsens værdi er lavere end det maksimale tilladte støttebeløb.

Den treårige periode regnes fra det tidspunkt, hvor støttemodtageren opnår ret til at modtage støtten, dvs. ved myndighedens beslutning om at tildele støtten og således ikke fra tidspunktet for udbetalingen af støtten. Dette betyder, at medlemsstaten forud for tildeling af støtten skal sikre sig, at den støttemodtagende virksomhed ikke indenfor de seneste tre regnskabsår har modtaget støtte svarende til mere end EUR 200.000.

Såfremt en virksomhed modtager støtte, der overstiger *de minimis* beløbsgrænsen, kan Kommissionen kræve hele støttebeløbet tilbagebetalt med renter.

4. Den generelle gruppefritagelse

Den generelle gruppefritagelse (Kommissionens forordning 651/2014⁵) indeholder en generel fritagelse af støtte til nærmere bestemte formål og virksomheder fra anmeldelse ud fra den betragtning, at støtte til disse formål og virksomheder erfaringsmæssigt har positive effekter for samfundet, der opvejer de mulige konkurrenceforvriddninger på markedet.

Støtte til disse formål og virksomheder er dog kun fritaget fra anmeldelse, såfremt støtten opfylder de i gruppefritagelsen nærmere fastsatte betingelser.

Det er for det første en betingelse, at støtteforanstaltningen er gennemsigtig. En støtteforanstaltning anses for at være gennemsigtig, hvis bruttosubventionsækvivalenten (dvs. støttebeløbet før eventuelle fradrag af skatter og afgifter) kan forudberegnes præcist. Kommissionen har i den forbindelse opstillet en række formodningsregler for, hvornår det vil være tilfældet. Det vil således blandt andet være tilfældet ved støtte i form af a) tilskud eller rentetilskud, b) støtte i form af lån og garantier samt c) støtte i form af skattefordele med et loft.

⁵ Kommissionens Forordning (EU) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108

Det er for det andet en betingelse, at støttebeløbet ikke overskrider nogen nærmere fastsatte tærskelværdier og støtteintensiteter. Både tærskelværdierne og støtteintensiteterne afhænger af, til hvilket formål og hvilken virksomhed støtten gives.

Støtteintensiteten

Ved støtteintensiteten forstås bruttostøttebeløbet udtrykt i procent af de støtteberettigede omkostninger (dvs. de omkostninger, der kan ydes støtte til, hvilket afhænger af, hvilken kategori af støtte, der er tale om) før eventuelt fradrag af skat og andre afgifter.

Kilde: Gruppefritagelsens artikel 2, nr. 26

I det følgende beskrives de tærskelværdier og støtteintensiteter, der gælder for støtte til forskning, udvikling og innovation og støtte til små og mellemstore virksomheder ("SMV'er"). Denne form for støtte findes at være særligt relevant for iværksættervirksomheder, og betingelserne for, at støtte til disse formål og virksomheder er fritaget for anmeldelse, er blevet ændret væsentligt i forbindelse med moderniseringen af statsstøtterejerne.

5. Støtte til forskning, udvikling og innovation

5.1. Muligheder og betingelser for fritagelse

Støtte til forskning, udvikling og innovation antages helt grundlæggende at bidrage til økonomisk vækst, styrke konkurrenceevnen og fremme beskæftigelsen. Støtte til forskning, udvikling og innovation antages derfor at medføre store fordele for samfundet og samtidig kun beskedne skadevirkninger for konkurrencen.

Støtte til forskning, udvikling og innovation kan endvidere være særligt vigtig for SMV'er, som kan have vanskeligt ved at få adgang til ny teknologisk udvikling.

I forbindelse med moderniseringen af statsstøtterejerne har Kommissionen derfor foretaget en række ændringer af reglerne, som gør det nemmere at yde støtte til forskning, udvikling og innovation uden først at skulle anmeldelse støtten. Disse ændringer omfatter navnlig:

- En forhøjelse af det maksimale støttebeløb, der kan gives uden forudgående anmeldelse, og af

den tilladte støtteintensitet inden for en række af de eksisterende støtteområder

- En udvidelse af rækken af gruppefritagne støtteområder, herunder navnlig med innovationsstøtte til SMV'er og støtte til innovationsklynger

De centrale gruppefritagne støtteområder, herunder betingelserne for fritagelse, gennemgås kort i det følgende.

5.1.a Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter

Det er ikke alle former for støtte til forsknings- og udviklingsprojekter, som kan fritages for anmeldelse.

For at støtte kan fritages er det således for det første en betingelse, at der er tale om støtte til personaleomkostninger (forskere, teknikere og andet hjælpepersonale i det omfang, de arbejder på projektet), udgifter til instrumenter og udstyr i den periode, de eller det anvendes til projektet, udgifter til bygninger og jord i den periode, der gøres brug heraf til projektet, omkostninger ved kontraktforskning og køb eller licensering af viden samt andre generalomkostninger og driftsudgifter, der afholdes direkte i forbindelse med projektet.

Dernæst er det - for det andet - en betingelse, at den af forsknings- og udviklingsprojektet, hvortil der ydes støtte, i sin helhed falder ind under en af følgende forsknings- og udviklingskategorier:

- Grundforskning, dvs. eksperimentelt eller teoretisk arbejde, hovedsagelig med henblik på erhvervelse af ny viden om de grundlæggende årsager til fænomener og observerbare forhold uden direkte kommerciel anvendelse
- Industriel forskning, dvs. planlagt forskning eller kritiske undersøgelser med henblik på erhvervelse af ny viden og nye færdigheder med det formål at udvikle nye produkter, produktionsmetoder eller tjenesteydelser, eller - med henblik på en væsentlig forbedring af eksisterende produkter - at udvikle nye produktionsmetoder eller tjenesteydelser
- Eksperimentel udvikling, dvs. erhvervelse, kombination, udformning og anvendelse af eksisterende videnskabelig, teknologisk, forretningsmæssig og anden relevant viden og færdigheder, der har som mål at udvikle nye eller forbedrede produkter, processer eller tjenesteydelser

- Gennemførelsesundersøgelser, dvs. evaluering og analyse af potentialet i et projekt, der sigter mod at støtte beslutningstagningsprocessen ved at afdække styrker og svagheder, muligheder og risici samt kortlægge de ressourcer, der er nødvendige for at gennemføre projektet.

Hvilken af disse kategorier den del af forsknings- og udviklingsprojektet, der ydes støtte til, tilhører, har betydning for såvel det maksimale støttebeløb som den tilladte støtteintensitet.

Det maksimale støttebeløb er således (i) EUR 40 mio. pr. virksomhed pr. projekt, når mere end halvdelen af de støtteberettigede omkostninger falder indenfor kategorien grundforskning, (ii) EUR 20 mio. pr. virksomhed pr. projekt, når mere end halvdelen af de støtteberettigede omkostninger falder indenfor kategorien industriel forskning, (iii) EUR 15 mio. pr. virksomhed pr. projekt, når de støtteberettigede omkostninger falder indenfor kategorien eksperimentel udvikling og endelig (iv) EUR 7,5 mio. pr. gennemførlighedsundersøgelse som forberedelse til forskningsaktiviteter. Disse tærskler var tidligere væsentligt lavere. Der er således eksempelvis sket en fordobling af tærsklen for grundforskning.

Støtteintensiteten afhænger som nævnt tilsvarende af, hvilken forsknings- og udviklingskategori, der er tale om. Støtteintensiteten må således for den enkelte modtager udgøre (i) op til 100 pct. af de støtteberettigede omkostninger for grundforskning, (ii) op til 50 pct. af de støtteberettigede omkostninger for industriel forskning, (iii) op til 25 pct. af de støtteberettigede omkostninger for eksperimentel udvikling og (iv) op til 50 pct. af de støtteberettigede omkostninger for gennemførlighedsundersøgelser.

For industriel forskning, eksperimentel udvikling og gennemførlighedsundersøgelser er der visse muligheder for at forhøje støtteintensiteterne, når der er tale om støtte til små eller mellemstore virksomheder. De respektive støtteintensiteter kan således forhøjes med 20 procentpoint, når der er tale om støtte til små virksomheder, mens de kan forhøjes med 10 procentpoint, når der er tale om støtte til mellemstore virksomheder.

5.1.b Innovationsstøtte til SMV'er

Innovationsstøtte til SMV'er er en bred støttekategori, som omfatter støtte til a) udtagning, validering og beskyttelse af patentrettigheder og andre immaterielle rettigheder, b) omkostninger ved udstationering fra en forsknings- og vidensformidlende organisation af højt kvalificeret personale, der skal arbejde med forskning, udvikling og innovation i den støttemodtagende virksomhed,

samt c) omkostninger ved innovationsrådgivning og supportydelser.

Hvornår er en virksomhed en "SMV"

Begrebet "SMV" er en samlebetegnelse for små og mellemstore virksomheder.

Små virksomheder er virksomheder, der beskæftiger under 50 personer, og som har en årlig omsætning og/eller en samlet årlig balance på højst EUR 10 mio.

Mellemstore virksomheder er virksomheder, som beskæftiger under 250 personer (men dog over 50 personer), og som har en årlig omsætning på højst EUR 50 mio. og/eller årlig balance på højst EUR 43 mio.

Kilde: Gruppefritagelsens artikel 2, nr. 2

Det maksimale støttebeløb er EUR 5 mio. pr. virksomhed pr. projekt, og støtteintensiteten må ikke overstige 50 pct. af de støtteberettigede omkostninger. For så vidt angår støtte til innovationsrådgivning og innovationssupportydelser kan støtteintensiteten dog forhøjes med op til 100 pct. af de støtteberettigede omkostninger, såfremt det samlede støttebeløb til innovationsrådgivning og innovationssupportydelser ikke overstiger EUR 200.000 pr. virksomhed inden for en treårig periode.

5.1.c Støtte til innovationsklynger

Støtte til innovationsklynger er en ny støttekategori.

Innovationsklynger er strukturer eller organiserede grupper af uafhængige parter, som har til formål at stimulere innovativ aktivitet gennem promovning, deling af faciliteter og udveksling af viden og ekspertise samt ved at bidrage effektivt til vidensoverførsel, netværkssamarbejde, formidling af oplysninger og samarbejde mellem virksomheder og andre organisationer i klyngen

Støtte til innovationsklynger omfatter både støtte til etablering og opgradering af en innovationsklynge. Der kan eksempelvis ydes støtte materielle og immaterielle aktiver til innovationsklyngen. Der kan også ydes støtte til selve driften af en innovationsklynge, dvs. til personale- og administrationsomkostninger.

Det maksimale støttebeløb er EUR 7,5 mio. pr. innovationsklynge, og støtteintensiteten må ikke overstige 50 pct. af de støtteberettigede omkostninger. Det bemærkes, at støtten ydes til den juridiske person, der driver innovationsklyngen.

5.1.d Støtte til proces- og organisationsinnovation

Støtte til proces- og organisationsinnovation er en ny støttekategori, der omfatter støtte til personaleomkostninger, omkostninger ved instrumenter, udstyr eller bygninger samt omkostninger ved kontraktforskning og andre generalomkostninger.

Det maksimale støttebeløb er EUR 7,5 mio. pr. virksomhed pr. projekt. Støtteintensiteten afhænger af, om der er tale om støtte til en SMV eller til en stor virksomhed. Såfremt der er tale om støtte til en SMV, må støtteintensiteten ikke overstige 50 pct. af de støtteberettigede omkostninger, mens støtteintensiteten, hvis der er tale om en stor virksomhed, ikke må overstige 15 pct. af de støtteberettigede omkostninger. Det er endvidere et krav, at den store virksomhed samarbejder med en eller flere SMV'er, og at disse afholder mindst 30 pct. af de samlede støtteberettigede omkostninger.

5.2 Individuel vurdering - rammebestemmelser for støtte til forskning, udvikling og innovation

Såfremt en støtteforanstaltning ikke opfylder betingelserne for fritagelse i medfør af gruppefritagelsen - eksempelvis fordi støttebeløbets størrelse eller støtteintensiteten overstiger tærsklerne beskrevet ovenfor - skal foranstaltningen anmeldes til Kommissionen, som herefter vil foretage en individuel vurdering af denne.

Som nævnt indledningsvist har Kommissionen for visse kategorier af støtte vedtaget retningslinjer for (såkaldte rammebestemmelser), hvorledes Kommissionen vil foretage sådanne individuelle vurderinger. Hvis en støtteforanstaltning overholder disse rammebestemmelser, er det således sandsynligt, at Kommissionen vil godkende den pågældende støtteforanstaltning.

Kommissionen har blandt andet vedtaget rammebestemmelser for støtte til forskning, udvikling og innovation (KOM 2014/C 198/01⁶), hvorefter støtte til følgende aktiviteter indenfor forskning, udvikling og innovation under visse betingelser vil være foreneligt med det indre marked:

- Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter
- Støtte til gennemførlighedsundersøgelser
- Støtte til opførelse eller forbedring af forskningsinfrastruktur
- Innovationsstøtte til SMV'er
- Støtte til proces- og organisationsinnovation
- Støtte til innovationsklynger
- Investeringsstøtte
- Driftsstøtte

For alle de ovennævnte kategorier af støtte gælder det, at en støtteforanstaltning for at kunne godkendes skal opfylde følgende betingelser: i) støtten skal bidrage til et veldefineret mål af fællesinteresse, ii) der skal være et behov for statslig indgriben, dvs. støtte skal målrettes de situationer, hvor den kan føre til en væsentlig forbedring, som markedsmekanismerne ikke i sig selv kan give, iii) støtten skal have tilskyndelsesvirkning, dvs. den skal ændre den berørte virksomheds adfærd på en sådan måde, at virksomheden iværksætter yderligere aktiviteter, som den ikke ville have iværksat uden støtten eller alene ville have iværksat i mere begrænset omfang, iv) de negative virkninger i form af fordrejning af konkurrencevilkårene skal være begrænset og opvejes af støtten positive virkning i kraft af bidraget til målet af fælles interesse, og v) støtten skal være proportional, dvs. støttebeløbet og støtteintensiteten skal være begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at fremkalde den ekstra investering eller aktivitet hos den berørte virksomhed.

Kommissionen har i rammebestemmelserne i denne forbindelse opstillet en række formodningsregler for, hvornår disse betingelser anses for opfyldt. Det ligger uden for rammerne af denne artikel at behandle samtlige formodningsregler i detaljer. I det følgende behandles således alene betingelsen om, at støtten skal være proportional, som er den mest håndgribelige af betingelserne.

Kommissionen har således fastsat maksimale støtteintensiteter for hver af ovennævnte kategorier af støtte. De maksimale støtteintensiteter er oplistet i bilag II til rammebestemmelserne og er generelt højere end de maksimale støtteintensiteter i gruppefritagelsen.

⁶ Meddelelse fra Kommissionen om rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (2014/C 198/01)

For flere af støttekategorierne sondres endvidere mellem støtte til små virksomheder, mellemstore virksomheder og store virksomheder, og den maksimale støtteintensitet afhænger på den måde af den pågældende virksomheds størrelse. Den maksimale støtteintensitet er i disse tilfælde højst, hvis der er tale om støtte til små virksomheder.

For at støtten kan anses for proportional, er det endvidere en betingelse, at støttebeløbet ikke overstiger det minimum, der er nødvendigt for at fremkalde den ekstra investering eller aktivitet hos virksomheden. Det er derfor ikke tilstrækkeligt at overholde de maksimale støtteintensiteter. Det må tillige sikres, at støtten ikke overstiger, hvad der konkret er nødvendigt.

6. Støtte til små og mellemstore virksomheder

6.1 Muligheder og betingelser for fritagelse

Opnåelse af økonomisk støtte til SMV'er er central for disse virksomheders muligheder for at opnå tilstrækkelig kapital. Det har således - især efter finanskrisen - vist sig at være vanskeligt for SMV'er at skaffe tilstrækkelig kapital eksempelvis gennem banklån. Kommissionen anslår, at ca. en tredjedel af alle SMV'er har været ude af stand til at anskaffe tilstrækkelig kapital de seneste år⁷.

I forbindelse med moderniseringen af statsstøttereglerne har Kommissionen derfor foretaget en række ændringer i den generelle gruppefritagelse med det formål at gøre det nemmere for SMV'er at skaffe tilstrækkelig kapital.

I det følgende gennemgås kort nogle af de mest centrale gruppefritagne støtteområder, herunder betingelserne for fritagelse for anmeldelse.

6.1.a Investeringsstøtte

Investeringsstøtte omfatter støtte til omkostningerne ved investering i materielle og immaterielle aktiver, idet investeringen skal ske til etablering af en ny virksomhedsenhed, udvidelse af en eksisterende, diversificering af en virksomhedsenheds produktion til flere nye produkter eller en grundlæggende ændring af en eksisterende virksomhedsenheds overordnede produktionsproces.

Bestemmelsen omfatter også støtte til de anslåede løn-omkostninger ved beskæftigelse, der skabes direkte af investeringsprojektet. Det er i gruppefritagelsen nærmere

angivet, hvornår beskæftigelse kan anses for at være direkte skabt af investeringsprojektet.

For disse former for investeringsstøtte er det maksimale støttebeløb er EUR 7,5 mio. pr. virksomhed pr. investeringsprojekt. Støtteintensiteten afhænger af, om der er tale om en lille eller mellemstor virksomhed. Såfremt der er tale om en lille virksomhed, må støtteintensiteten således ikke overstige 20 pct. af de støtteberettigede omkostninger, mens støtteintensiteten ikke må overstige 10 pct. af de støtteberettigede omkostninger, hvis der er tale om en mellemstor virksomhed.

6.1.b Etableringsstøtte

Etableringsstøtte retter sig mod unoterede små virksomheder, der i de første fem år efter deres registrering endnu ikke har udloddet overskud, og som ikke er dannet ved fusion. Etableringsstøtte kan ydes i form af lån med rentesatser eller garantier med præmier, som ikke følger markedsvilkårene, med en løbetid på 10 år og med et pålydende under nogle nærmere angivne beløb.

6.1.c Risikofinansieringsstøtte

Risikofinansieringsstøtte er en særlig form for støtte, idet der er tale om støtte uafhængige private investorer, herunder finansielle institutioner og "business angels", der investerer i støtteberettigede virksomheder, som derved får lettere ved at opnå tilstrækkelig kapital.

Kredsen af støtteberettigede virksomheder er i forbindelse med moderniseringen af reglerne blevet ændret og omfatter nu virksomheder, som på tidspunktet for den oprindelige risikofinansieringsinvestering er unoterede SMV'er, der opfylder mindst en af følgende betingelser:

- SMV'eren har ikke været aktiv på noget marked
- SMV'eren har været aktiv på et marked i mindre end 7 år efter det første kommercielle salg (under visse betingelser kan støtten dog også omfatte opfølgende investeringer i den støtteberettigede virksomhed efter denne 7-årige periode)
- SMV'eren har brug for en første risikoinvestering, som er større end 50 pct. af deres gennemsnitlige årsomsætning i de foregående fem år beregnet på grundlag af en forretningsplan, der er udarbejdet med henblik på at trænge ind på et nyt produktmarked eller geografisk marked.

⁷ Competition policy brief, "A new rule book for Risk Finance State aid", Issue 1, January 2014

Risikofinansieringsstøtten kan antage forskellige former afhængig af, hvem støtten ydes til. Såfremt risikofinansieringsstøtten ydes til uafhængige private investorer, kan den således efter bestemmelsen ydes i form af i) indskud af egenkapital eller kvasiegenkapital eller indskud af offentlig kapital til direkte eller indirekte risikofinansieringsinvesteringer i den støtteberettigede virksomhed, ii) lån til direkte eller indirekte risikofinansieringsinvesteringer, og iii) garantier til dækning af tab ved direkte eller indirekte risikofinansieringsinvesteringer i den støtteberettigede virksomhed. Såfremt der er tale om private investorer, der er fysiske personer, kan risikofinansieringsstøtten tillige bestå i skattefordele til disse personer.

I forhold til de støtteberettigede virksomheder kan støtten bestå i egenkapital- og kvasiegenkapitalinvesteringer, lån, garantier eller en blanding heraf. Den samlede risikofinansiering til den støtteberettigede virksomhed må for at være fritaget for anmeldelse dog højst udgøre EUR 15 mio. pr. støtteberettiget virksomhed pr. risikofinansieringsforanstaltning. Dette er imidlertid en væsentlig ændring i forhold til de tidligere regler, hvor der var tale om en maksimal årlig investeringstranche på EUR 1,5 mio. pr. støtteberettiget virksomhed. Med de nye regler kan den støtteberettigede virksomhed således modtage et betydeligt større beløb allerede det første år, hvilket alt andet lige kan lette virksomhedens udviklingsarbejde, mens det tidligere ville have taget flere år, før virksomheden nåede op på et tilsvarende beløb.

Der er knyttet en række yderligere betingelser til at yde denne form for støtte til SMV'er. Der gælder således blandt andet visse minimumstærskler for privat deltagelse i relation til risikofinansieringsforanstaltninger i form af egenkapital- eller kvasiegenkapitalinvesteringer i eller lån til støtteberettigede virksomheder. Ved fastlæggelsen af disse minimumstærskler er der taget højde for, at private investorer ofte er mere tilbageholdende med at investere i SMV'er, som endnu ikke har været aktiv på noget marked. Tærsklen for privat deltagelse er derfor også lavest (10 pct.) i relation til investering i disse virksomheder. Tærsklen stiger herefter (40-60 pct.) i takt med at virksomheden bliver mere etableret på markedet.

6.2 Individuel vurdering - rammebestemmelser for støtte til SMV'er

Kommissionen har - ligesom indenfor støtte til forskning, udvikling og innovation - også vedtaget rammebestemmelser for støtte til SMV'er (KOM 2014/C 19/04⁸). Rammebestemmelserne gælder dog kun i forhold til risikofi-

nansieringsinvesteringer. Såfremt en risikofinansieringsinvestering således ikke opfylder betingelserne for fritagelse, skal risikofinansieringsforanstaltningen anmeldes til Kommissionen, som herefter vil foretage en individuel vurdering i forhold til rammebestemmelserne.

For at en risikofinansieringsforanstaltning kan godkendes, skal de samme grundlæggende betingelser, som beskrevet i relation til forskning, udvikling og innovation, være opfyldt (dvs. støtten skal bidrage til et mål af fælles interesse, der skal være et behov for statslig indgriben, støtten skal have tilskyndelsesvirkning, støttens negative virkning i form af fordrejning af konkurrencevilkårene skal være begrænset og opvejes af støttens positive virkning, og endelig skal støtten være proportional). Det er i rammebestemmelserne nærmere beskrevet, hvornår disse betingelser kan anses for opfyldt.

Såfremt de grundlæggende betingelser er opfyldt, følger det af rammebestemmelserne, at der navnlig er tre kategorier af risikofinansieringsinvesteringer, som Kommissionen med sandsynlighed vil anse for forenelige med statsstøttereglerne. De tre kategorier er:

- Risikofinansieringsforanstaltninger rettet mod virksomheder, der ikke opfylder alle de krav til støtteberettigelse, der er fastsat i gruppefritagelsen
- Foranstaltninger, som er udformet med finansielle parametre, der afviger fra dem, der er fastsat i gruppefritagelsen, men er rettet mod de samme støtteberettigede virksomheder, som er fastsat deri
- Omfattende ordninger, der falder udenfor gruppefritagelsen i kraft af deres store budget

Den første kategori omfatter hovedsagligt foranstaltninger rettet mod i) små mid cap-selskaber, der overskrider tærsklerne for SMV'er, ii) innovative mid cap-selskaber, der udfører aktiviteter indenfor forskning, udvikling og innovation, iii) virksomheder, der modtager første risikofinansieringsinvestering mere end syv år efter deres første kommercielle salg, og iv) virksomheder, som kræver en større samlet risikofinansieringsinvestering end det loft, der er fastsat i gruppefritagelsen.

⁸ Meddelelse fra Kommissionen om EU-retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer (2014/C 19/04)

Mid cap-selskaber

Ved anvendelse af rammebestemmelserne for risikofinansieringsinvesteringer skal et mid cap-selskab forstås som en virksomhed med højst 1.500 medarbejdere.

Ved små mid cap-selskaber skal forstås virksomheder med højst 499 medarbejdere med en årlig omsætning på maksimalt EUR 100 mio. eller en årlig balance på maksimalt EUR 86 mio.

Ved innovative mid cap-selskaber skal forstås mid cap-selskaber, hvis udgifter til forskning, udvikling og innovation udgør a) mindst 15 pct. af selskabets samlede driftsudgifter i mindst ét af de tre år, der går forud for den første investering, eller b) mindst 10 pct. pr. år af selskabets samlede driftsomkostninger i de tre år, der går forud for den første investering.

Kilde: Meddelelse 2014/C 19/04, punkt 52, xviii, xx og xxvii

Den anden kategori omfatter for eksempel risikofinansieringsforanstaltninger med deltagelse af private investorer, men hvor den private investors deltagelse ligger under minimumstærsklen i gruppefritagelsen. Kommissionen vil navnlig se positivt på sådanne foranstaltninger, hvis de er specifikt rettet mod SMV'er inden deres første kommercielle salg eller på "proof of concept"-stadiet, dvs. de pågældende virksomheder er berørt af et mere udtalt markedssvigt.

Den tredje kategori vedrører omfattende ordninger, der falder udenfor gruppefritagelsen i kraft af deres store budget. Kommissionen vil som led i sin vurdering af sådanne ordningers forenelighed med statsstøttere reglerne navnlig lægge vægt på, om de øvrige betingelser i gruppefritagelsen er opfyldt, og hvis dette er tilfældet, om foranstaltningen i øvrigt er udformet hensigtsmæssigt.

Plesner
Amerika Plads 37
2100 København Ø
CVR-nr. 42 93 85 13
Tlf 33 12 11 33
Fax 33 12 00 14

plesner@plesner.com
www.plesner.com

Plesner er anerkendt som et af de førende full-service advokatfirmaer i Danmark. Med ca. 400 ansatte, hvoraf 250 er juridiske medarbejdere, kan vi løfte de største og mest komplekse juridiske opgaver.

Vores mål er at skabe størst mulig værdi for vores klienters forretning gennem fokuseret og proaktiv rådgivning, konstant udvikling af vores kompetencer og et højt serviceniveau.

Vi dækker alle væsentlige erhvervsretlige områder og opnår til stadighed branchens højeste ratings. Vores specialister er blandt de absolut bedste på hver deres felt og varetager danske og internationale klienters interesser i Danmark og udlandet.